

„Gott er at svimja, tá ið annar
heldur høvðinum uppi.“

Krússapotturin

Ginaferð vóru tað eini fátæk hjún, sum einki áttu
uttan eina kúgv. So ein dagin bað konan mannin
fara við kúnna at selja – annars doyðu tey í
hungri, segði hon.

Sum hann nú fer leiðandi kúnna, møtir hann einum
gomlum manni við einum *krússapotti* undir hondini. Hesin
gamli steðgar og spyr hin fátæka, hvar hann fer við kúnna.

Hann fer at selja hana burtur, sigur hin fátæki, tí tey eiga
einki at liva av heima hjá sær.

Hin gamli biður hann selja sær kúnna: „Tú skalt fáa
henda krússapottin afturfyri,“ og vísir honum.

„Nei,“ sigur hin, „eg kann ikki lata kúnna fyri ein
krússapott.“

„Tað fer at koma tær væl við, um tú gert hetta býti við
meg,“ sigur hin gamli, „hesin krússapottur fer at kunna
veita tær tað, ið er meira vert enn ein kúgv.“

Hin fátæki *umræður* seg, hann ræðist, hvat ið konan fer
at siga; men góðan hevur hann hugin til henda undarlíga
krússapott, og keypið verður gjørt. Hann fær manninum
kúnna, tekur krússapottin og fer heim við honum.

Tá ið konan sær krússapottin og hoyrir, at hann hevur
einki annað fingið fyri kúnna, er hon um at gráta av illsinni,
skammar hann út, hvussu tápuligur hann er, og sleingir so
krússapottin inn undir seingina, so hann mundi brotnað;
men heilur varð hann verandi kortini. So fór hon beint í
seingina av berum illsinni.

Um morgunin, tá ið hjúnini eru uppfarin, kemur potturin
út undan seingini og sigur „Jeg vil gå.“

pottur við túti og trimum beinum

hugsar seg um

„Gakk í hundsreyvina við tær!“ hvessir konan í. Potturin loypur av durunum og heldur kósina inn í eitt kvørnarhús. Har standa tvær gentur og mala korn.

Tá ið tær eru lidnar, sigur onnur: „Dekansett! Nú hava vit einki at bera mjølið út í.“

„Hygg!“ sigur hin, „har stendur ein krússapottur á gólvinum; best er at bera mjølið út í hann.“ Tær so gera og fylla pottin fullan av mjøli.

„Jeg vil gå,“ sigur potturin og er við tað sama av durunum.

Tær skríggjandi aftaná og skuldu taka hann; men potturin feyk so skjótt avstað, at tað var ikki hugsingur um at fáa hann aftur; tær mistu hann brátt úr eygsjón.

Potturin loypur heim til konuna við mjølinum, og nú ið hon sær, hvat tað er, hann kemur við, er hon heldur blíðari við hann enn fyrr, fer í stundini at knoða og baka drýl, og síðan, tá ið tey fara niður um kvøldið, setir hon pottin nakað varliga inn undir seingina; hon hevði gjørt synd við hann í gjárvøldið.

Morgunin eftir kemur krússapotturin út aftur undan seingini: „Jeg vil gå.“

„Gakk, olmussudýrið!“ sigur konan.

Potturin av durunum og fer inn hjá einum bakara. Bakarin stríðist við at taka breyð út úr bakarovninum og sigur við ein av dreingjunum, ið har standa: „Óreinsett! Nú veit eg ikki, hvat eg skal gera við hesi breyðini; her er einki at leggja tey í.“

„Jú, har stendur ein stórur krússapottur á gólvinum,“ sigur drongurin; „best er at leggja tey í hann.“

Bakarin heldur so við og fyllir pottin fullan við breyði.

Tá ið liðugt er, sigur potturin: „Jeg vil gå“ og loypur á dyr. Báðir, bakarin og drongurin, tóku at renna sum skjótast eftir honum til at fáa hann aftur; men tað var ikki so skapað; teir sóu ikki hælaferðina aftur úr honum, og við tí skili vórðu teir at venda heim aftur so nakkalangir.

Tá ið krússapotturin kemur heim til konuna við øllum breyðunum, var hon *hvaðna* blíðari enn fyrr, og um kvøldið setir hon hann so ógvuliga varliga inn undir seingina, at hann skal ikki brotna. Nú hava tey nóg mikið av breyði eina tíð.

upp aftur

Morgunin eftir kemur krússapotturinn aftur út undan seingini: „Jeg vil gå.“

„Gakk, søti mín!“ sigur konan. Potturinn heldur kósina til ein prestagarð og sleppur sær inn í svøvnhúsið til prestafólkini.

Tað er nakað tíðliga á morgni, og prestur og prestakonan liggja bæði í seingini enn; tey vóru ikki von at fara so tíðliga upp. Presturinn hevur sitið og talt pengar kvøldið fyri, men er ikki sloppin við at telja: nógv er eftir enn, og allir pengarnir liggja á borðinum. Hann hevur onga rógv á sær, fyrr enn hann hevur fingið gjørt hetta burtur av sær, fer fram um stokkin og so í lag við at telja og gevur sær ikki tíð til at lata seg í klæðini.

• „Hevði eg nú havt okkurt flat! Hvat skal eg taka allar hesar pengarnar niðuri?“ sigur hann við konuna.

Tá sigur hon: „Ein stórir krússapottur stendur har við dyrnar – eg veit ekki, hvussu hann er komin at standa har; men best er at telja niður í hann.“ So telur presturin pengarnar niður í pottin, og ekki var eiti av pengum.

„Jeg vil gå!“ sigur potturin og loypur so knappliga av durunum. Presturin og konan avstað eftir honum í ein dýran hast, hann undan og hon aftaná – bæði brókaleys; men tað var ekki so skapað, tey sóu aldri hælaferðina aftur úr honum, og tað var so eiðasørt, at tey vistu, hvørja leið hann tók. Bæði noyddust aftur til húsa við *gráin takk og so nakkalong* vórðu útflemt afturat av fólki.

Potturin leyp heim til ta fátæku konuna við øllum pengunum. Tá var hon finðarblíð og segði, at nú skuldi hann aldri fara úr húsunum aftur; tað nýtti teimum ekki, tí nú vóru tey rík.

Undir seingini varð potturin ekki krógvaður oftari; hjúnini høvdu hann eftirsíðani bert til prýðis í húsunum og nýttu hann ongantíð til nakað. Av pengum áttu tey nóg mikið alla sína tíð, og nú er úti um krússapottin.